

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุแปรรูป

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมดอกไม้ประดิษฐ์ และผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำจากวัสดุแปรรูปเช่น ผ้า กระดาษ เม็ดพลาสติก ดินผสม

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุแปรรูป ซึ่งต่อไปในมาตรฐานนี้จะเรียกว่า “ดอกไม้ประดิษฐ์” หมายถึง ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำจากวัสดุแปรรูปเป็นหลักโดยใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้เกิดความสวยงาม ทั้งนี้หมายความว่าความรวมถึงผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์ที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยนำดอกไม้ประดิษฐ์มาประกอบหรือตกแต่งกับชิ้นงานอื่นเพื่อให้เกิดความสวยงาม เช่น เข็มกลัด ประเภทและเทคนิคการทำดอกไม้ประดิษฐ์ตามภาคผนวก ก. ให้ไว้เป็นข้อยกเว้น
- ๒.๒ วัสดุแปรรูป หมายถึง วัสดุต่าง ๆ ที่ผ่านกระบวนการแปรรูป อาจมาจากส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ผสมกับกรรมวิธีการผลิตโดยเครื่องจักร เช่น ผ้าทอ กระดาษชนิดต่าง ๆ ดินที่เป็นธรรมชาติผสมกับสารเคมีบางชนิด เพื่อนำมาประกอบให้เกิดความสวยงาม อาจเลียนแบบธรรมชาติหรือให้สวยงามกว่าธรรมชาติ โดยใช้เทคนิคต่างๆ ได้

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

๓.๑ ลักษณะทั่วไป

๓.๑.๑ ต้องมีรูปแบบและสัดส่วนที่เหมาะสม

๓.๑.๒ วัสดุแปรรูปที่ใช้ ต้องเหมาะสม สะอาด ไม่มีสิ่งสกปรก ไม่เปราะเปื้อน และไม่มีปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน

๓.๒ สี

มีสีสม่ำเสมอ ยกเว้นการใช้เทคนิคต่างๆ หรือเทคนิคผสมหลายอย่างรวมกันในชิ้นงานเดียว เพื่อให้เกิดการแตกแยกของสีตามที่ต้องการ เมื่อสัมผัสสีต้องไม่ติดมือ

๓.๓ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องติดแน่น มีความประณีต และไม่มีตำหนิที่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม

๓.๔ การเคลือบเงา (ถ้ามี)

ส่วนที่เคลือบเงาต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด หรือเป็นก้อน ไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความงาม และเสียรูปทรง สีไม่ต่างหรือหลุดลอก

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๗.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๔. การบรรจุ

๔.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุดอกไม้ประดิษฐ์ในภาชนะบรรจุที่เหมาะสมกับรูปทรงของดอกไม้ประดิษฐ์ แข็งแรงพอที่จะป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับดอกไม้ประดิษฐ์ได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

๕.๑ ที่ฉลากดอกไม้ประดิษฐ์ทุกหน่วยหรือภาชนะบรรจุดอกไม้ประดิษฐ์ทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษ

(๒) เดือน ปี ที่ทำ

(๓) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำหรือสถานที่พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

(๔) วิธีการดูแลรักษา (ถ้ามี)

ในกรณีที่ใช้เครื่องหมายต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำโดยใช้เทคนิคการทำเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๖.๒ การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๖.๒.๑ การชักตัวอย่าง

ให้ชักตัวอย่างดอกไม้ประดิษฐ์โดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๕ ตัวอย่าง

๖.๒.๒ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างดอกไม้ประดิษฐ์ เมื่อตรวจสอบแล้วต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ ถึงข้อ ๓.๔ ข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าดอกไม้ประดิษฐ์รุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น และการเคลือบเงา

๗.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบดอกไม้ประดิษฐ์อย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๗.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน

(ข้อ ๗.๑.๒)

ลักษณะที่ ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องมีรูปแบบและสัดส่วนที่เหมาะสม	๔	๓	๒	๑
	วัสดุแปรรูปที่ใช้ ต้องเหมาะสม สะอาด ไม่มีสิ่งสกปรก ไม่เปราะ เปื้อน และไม่มีราปรากฏให้เห็น อย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน	๔	๓	๒	๑
สี	มีสีสม่ำเสมอ ยกเว้นการใช้เทคนิคต่างๆ หรือเทคนิคผสมหลายอย่างรวมกันในชิ้นงานเดียว เพื่อให้เกิดการแตกแยกของสี ตามที่ต้องการ เมื่อสัมผัสสีต้องไม่ติดมือ	๔	๓	๒	๑
การประกอบด้วยวัสดุอื่นๆ (ถ้ามี)	ต้องติดแน่น มีความประณีต และไม่มีตำหนิที่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม	๔	๓	๒	๑
การเคลือบเงา (ถ้ามี)	ส่วนที่เคลือบเงาต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ดหรือเป็นก้อน และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงามตามธรรมชาติ และเสียรูปทรง และสีไม่ต่างหรือหลุดลอก	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ตรวจพินิจ

ภาคผนวก ก.

ประเภท และเทคนิคการทำดอกไม้ประดิษฐ์

(ข้อ ๒.๑)

ก.๑ ดอกไม้ประดิษฐ์ แบ่งออกเป็น ๑๐ ประเภท คือ

ก.๑.๑ ดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษสาหรือกระดาษอื่น

ก.๑.๒ ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าชนิดต่างๆ เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าโพลีเอสเตอร์

ก.๑.๓ ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินผสม

ก.๑.๔ ดอกไม้ประดิษฐ์จากเซรามิก

ก.๑.๕ ดอกไม้ประดิษฐ์จากโลหะ

ก.๑.๖ ดอกไม้ประดิษฐ์จากแก้ว

ก.๑.๗ ดอกไม้ประดิษฐ์จากหนังเทียม

ก.๑.๘ ดอกไม้ประดิษฐ์จากเม็ดพลาสติก

ก.๑.๙ ดอกไม้ประดิษฐ์จากสบู่อ่อน

ก.๑.๑๐ ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุแปรรูปอื่น

ก.๒ เทคนิคการทำ

ก.๒.๑ เทคนิคการชุบน้ำยารักษาและชุบเทียน

ก.๒.๑.๑ การชุบน้ำยารักษา

นำกระดาษ เช่น กระดาษสามาดัดเป็นกลีบดอกไม้ตามต้องการ นำไปแช่น้ำให้เปียก บีบจนหมดน้ำไปย้อมสี ตากให้แห้ง นำมาติดลวดแกนดอกและแกนใบ และนำไปจุ่มน้ำยารักษาให้ทั่ว แล้วปักไว้ให้แห้งอีกครั้งโดยอย่าให้กลีบดอกติดกัน นำกลีบดอกไม้ที่ชุบน้ำยารักษาแล้วมาคลุกแป้งฝุ่นหรือแป้งผงเงินให้ทั่ว นำไปอัดกลีบด้วยเครื่องอัดไฟฟ้าเพื่อขึ้นลายตามต้องการ แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๑.๒ การชุบเทียน

นำกระดาษ เช่น กระดาษสา กระดาษย่น มาดัดเป็นกลีบดอกไม้ตามต้องการ นำไปย้อมสี ทิ้งไว้จนแห้ง นำกลีบดอกไม้มาตามแกนลวดให้เรียบร้อย นำเทียนที่ผสมพาราฟินไปต้มจนเดือดแล้วทิ้งไว้ให้ร้อนพอสมควร นำกลีบดอกไม้จุ่มลงไปใต้น้ำเทียนให้ทั่ว นำมาตากโดยแขวนห้อยลงจนน้ำเทียนแห้งสนิท นำไปอัดกลีบดอกไม้ แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๒ การชุบเม็ดพลาสติก

นำกลีบดอกไม้ที่ย้อมสีและรีดอัดกลีบตามลวดเรียบร้อยแล้วมาชุบกาวยาสีให้ทั่วกลีบ ทิ้งไว้จนหมด นำไปจุ่มน้ำอีก ๑ ครั้ง โรยเม็ดพลาสติกบนกลีบดอกไม้ให้ทั่วหรือผสมกากเพชร ทิ้งไว้ให้แห้งแล้วจุ่มน้ำอีกครั้งเพื่อไม่ให้กาวยาสีติดเม็ดพลาสติกส่วนบนซึ่งจะทำให้เม็ดพลาสติกชุ่ม ไม่สวยงาม ทิ้งไว้ให้แห้ง แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๓ การเคลือบสีและการทำลายแตก

นำกลีบดอกที่ตามลวดให้เรียบร้อยด้วยทากวใส นำสีพลาสติก (สีทาบาน) ผสมน้ำพอสสมควร นำกลีบดอกจุ่มสีให้ทั่ว ทิ้งไว้ให้แห้ง สีจะแตกเป็นริ้วรอย เป็นเทคนิคการทำสีแตกด้วยสีพลาสติก อาจเคลือบหรือทาสีทองหรือแต่งริมดอกด้วยกากเพชรโดยทากวในส่วนนั้นเพื่อให้เกิดความสวยงามเพิ่มขึ้น ทิ้งไว้ให้แห้งแล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๔ การเคลือบหรือโรยกากเพชร

นำกลีบดอกที่ย้อมสี ริด อัด และตามลวดเรียบร้อยแล้วมาทากวใสให้ทั่ว หรือทากวบางส่วนที่จะโรยกากเพชร นำกากเพชรโรยให้ทั่ว ทิ้งไว้ให้แห้ง แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๕ การพ่นและโรยกำมะหยี่

นำกลีบดอกหรือใบที่เตรียมไว้มาทากวเฉพาะบริเวณที่ต้องการพ่นกำมะหยี่ นำไปพ่นผงกำมะหยี่ตามสีที่ต้องการ แล้วนำกลีบดอกหรือใบมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๖ การเคลือบมัน

วิธีที่ ๑ นำกลีบดอกหรือใบมาตามลวด ชุบยางพาราแล้วโรยแป้ง อัดกลีบ ทากวใส ทิ้งไว้ให้แห้ง เช็ดหรือเคลือบมันด้วยซิลิโคน ทิ้งไว้ให้แห้งแล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

วิธีที่ ๒ นำกลีบดอกหรือใบมาตามลวด ชุบยางพาราแล้วโรยแป้ง อัดกลีบ เช็ดด้วยซิลิโคน ทิ้งไว้ให้แห้งแล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๗ การลงเยลลี่ผ้า

นำผ้าที่เตรียมทำดอกไม้ชุบน้ำให้เปียกทั้งชิ้น ซึ่งให้ตั้งเรียบบนแผ่นฟอรัไมก้า ต้มเยลลี่แผ่นในน้ำเดือดตามสัดส่วนที่เหมาะสม เมื่อเยลลี่ละลายนำแปรงชนิดขนอ่อน (แปรงขนกระต่าย) ชุบลงในเยลลี่ที่ต้มไว้ ทาบนผ้าที่ซึ่งให้ทั่วผ้าและสม่ำเสมอ ทิ้งไว้ให้แห้งแล้วจึงลอกผ้าออกจากฟอรัไมก้า นำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ตัวอย่างการลงเยลลี่

- สำหรับผ้าไหมสองเส้น ทำโดยนำเยลลี่มาต้มให้ละลายแล้วพักไว้ พับผ้าลงชุบ ทิ้งไว้ให้แห้ง โดยการแขวน
- สำหรับผ้ากำมะหยี่ ทำโดยนำเยลลี่ ผสมแป้งมัน และน้ำพอสสมควรมาต้มให้ละลายแล้วพักไว้ ตัดผ้าเป็นชิ้นสี่เหลี่ยมวางบนโต๊ะ ลงเยลลี่ด้านเรียบ ทิ้งไว้ให้แห้งโดยการแขวน